

مذاکرات مجلس

در این جلسه در مورد...
مجلس شورای ملی
روز یکشنبه ۱۱ بهمن ماه ۱۳۱۶

در این جلسه در مورد...
مجلس شورای ملی
روز یکشنبه ۱۱ بهمن ماه ۱۳۱۶

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه ۱۱ بهمن ماه ۱۳۱۶

فهرست مطالب

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - بیانات مقام ریاست راجع به جواهرات سلطنتی
- ۳ - تقدیم یک فقره لایحه از طرف آقای وزیر صناعت

- ۴ - بقیه شوز اول لایحه اصول نظامات حقوقی از ماده ۴ تا ۲۸
- ۵ - تصویب لایحه تقوین اساسی
- ۶ - موافقت در خصوص لایحه تقوین اساسی

(مجلس يك بیاعتباری پیش از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید)

صورت مجلس یکشنبه ۳ بهمن ماه را آقای مؤید الجمعی (رئیس) اقرائیم نمودند

[۱ - تصویب صورت مجلس]

رئیس - آقای آصف

آصف - در جلسه قبل بنده بواسطه کسالت غائب بودم کتباً هم بمقام ریاست عرض کردم تصدیق طلب هم همیقت است .

رئیس - اصلاح می شود. در صورت مجلس نظری نیست (گفته شد - خیر) صورت مجلس تصویب شد .

[۲ - بیانات مقام ریاست راجع به جواهرات سلطنتی]

رئیس - بنده یقین دارم که آقایان رفقای محترم بنده در این مسئله هم عقیده هستند که افکار عالی که از طرف اعلیحضرت همایون شاهنشاهی ظهور و بروز می کنند

هر کدام در موقع خود از دیگری مفیدتر و برای سعادت مملکت و رونق و پیشرفت کار اهمیت فوق العاده دارد (عموم نمایندگان - صحیح است)

چنانچه ملاحظه فرمودید اخیراً هم مطلبی بخاطر مبارک شان رسید که بنظر هیچکس نرسیده بود، جواهرات سلطنتی که در واقع يك سرزمین بزرگ و در يك مجلسی ضبط بود بدون اینکه معلوم باشد چیست و چه استفاده فعلی از آن ها مقدور است بخيال همایونی بهترین استفاده از آن منظور شد ملائجه آن بتوسط دولت شاهنشاهی بمجلس شورای ملی پیشنهاد شد و مجلس هم چون فائده و منفعت این مسئله مهم را متوجه بود فوراً تصویب نمود بعد بلافاصله هیئتی

این مذاکرات مشروح بیست و چهارمین جلسه از دوره یازدهم قانون گذاری

در این جلسه در مورد...
مجلس شورای ملی

- غائبین یا اجاز - آقایان : دبیر سهرابی - موسی مرآت
- غائبین بی اجاز - آقایان : آصف - مهدوی - مؤید ثابتی - عباس مسعودی - احمد بهمانی - اعظم زنکه - بناهی
- دیر آمدگان بی اجاز - آقایان : موقر - منصف - بهوانی - دولت - دکتر جوان - محمدی اسفندیاری - دکتر ادهم - يك پور - وگبلی
- فراکشولو - لوزیکه - مشکین آصف - ...

که برای رسیدگی و تفکیک جواهرات مقرر بود از هیئت معظم دولت و نمایندگان محترم با دقت و مراقبت شروع به کار کرده چهل و پنجروز بدون تعطیل مشغول این خدمت بودند و صورت جامعی از آن تهیه و همه مباشرین امضا کردند بعد از اینکه مراتب بعرض پیشگاه همایونی رسید غیر از مقدار کمی از جواهرات که از مختصات سلطنتی بود باقی را بیانگ ملی انتقال داده تحویل هیئت نظارت بانگ نموده در تحت مهر آنها در خزانه بانگ مضبوط گردید همه می شنیدند جواهراتی هست ولیکن چقدر و چه اعتباری را داراست بر همه ما مجهول بود حالاً نه تنها نمایندگان محترم بلکه همه ایرانیها باید بدانند که اینجواهرات واقعا يك سرمایه خیلی مهم و يك اعتبار خیلی عالی و يك دارائی فوق العاده و بیش از این بوده که هر کس تصور میکرده است و در خزانه سلطنتی محفوظ و مستور بود اعلیحضرت همایون شاهنشاهی با همت شاهانه و با توجهی که همیشه برای ترقی مملکت خودشان دارند این سرمایه عالی را که شاید کمتر نظیر داشته باشد يك مرتبه به ملت خودشان هدیه و بیانگ ملی که در واقع خزینه کشور و دولت و ملت است و اگذار فرمودند این مسئله را بایستی نه تنها همه آقایان نمایندگان که البته خوب متوجه هستند بلکه تمام ایرانیها متشکر باشند (عموم نمایندگان - صحیح است) و اکنون این نعمت را بدانند (صحیح است) که پادشاه معظم خود اموریکه بنظر کسی نمیرسد توجه فرموده استعداده از آنرا برای مملکت و سعادت کشور مقرر میدارند (نمایندگان - صحیح است)

آیضا هم عرض کنیم که بعد از اینکه جواهرات صورت شده و صورتها با مهر پنج نفر از آقایانی که مباشر اینکار بودند (وزراء و نمایندگان) مهر شده يك نسخه از آن هم بمجلس فرستاده شد که در صندوق مجلس ضبط و محفوظ میماند (صحیح است)

این است که از طرف خودم و از طرف آقایان نمایندگان رفقای محترم خودم بلکه از طرف همه ایرانیان

در این موقع تشکرات فوق العاده را از این عنایت مخصوص ملوکانه تقدیم و از خداوند میخواهم که انشاءالله تعالی این وجود مقدس را سالیان دراز دائم و قائم بدارد (انشاءالله) که دولت و ملت ایران در سایه توجهات عالیه این شاهنشاه عظیم الشان بنایه القصوی ترقی خود برسد (انشاءالله)

[۳- تقدیم يك فقره لایحه از طرف آقای وزیر صناعت] رئیس - آقای وزیر صناعت

وزیر صناعت (آقای فرخ) - خاطر محترم آقایان نمایندگان مستحضر است که موضوع تخم گیری از کرم ابریشم يك موضوعی بوده که در قسمت کشور کم و بیش عملی شده است ولی البته چون این عمل يك موضوع علمی است و بدون رعایت نکات و قواعد علمی و دقت با میکروسکوپ و آلات و ادوات علمی این قسمت یعنی رعایت محفوظ بودن آن تخم از امراض لازمه عملی نمی شد این است که لایحه از طرف دولت تقدیم میشود برای انحصار تخم گیری و خرید و فروش پيله که بنظر آقایان نمایندگان محترم خواهد رسید بمقام ریاست تقدیم میشود رئیس - به کمیسیون ارجاع میشود.

[۴- گزارش کمیسیون عدلیه راجع ببقیه شور اول لایحه اصول محاکمات حقوقی از ماد ۲۵۴ تا ۲۸۹]

رئیس - گزارش کمیسیون عدلیه راجع به بقیه شور اول لایحه اصول محاکمات حقوقی از ماده دویست و پنجاه و چهار قرائت میشود:

مبحث ششم

در جلب شخص ثالث

ماده ۲۵۴ - هر يك از اصحاب دعوی که جلب شخص ثالثی را لازم بدانند می توانند بموجب عرضحال از محکمه درخواست جلب آن شخص را بنمایند اعم از اینکه در مرحله بدوی باشد یا استینافی.

رئیس - ماده دویست و پنجاه پنج قرائت میشود:

ماده ۲۵۵ - عرضحال جلب شخص ثالث در محاکمات عادی از مدعی تا قبل از جلسه اولی محاکمه و از مدعی علیه تا موعدیکه برای آخرین لایحه پاسخ نامه مقرر است پذیرفته میشود.

رئیس - ماده دویست و پنجاه و شش:

ماده ۲۵۶ - در محاکمات اختصاری هرگاه یکی از اصحاب دعوی بخواهد درخواست جلب ثالث نماید باید تا آخر جلسه اول اظهار کرده و عرضحال آنرا در ظرف سه روز پس از جلسه بدفتر محکمه بدهد

رئیس - ماده دویست و پنجاه هفت:

ماده ۲۵۷ - محکوم علیه غیابی در صورتیکه بخواهد درخواست جلب ثالث نماید باید عرضحال جلب ثالث را با عرضحال اعتراض توأماً بدفتر محکمه بدهد و نیز معترض علیه حق دارد تا جلسه اول رسیدگی بحکم غیابی عرضحال جلب ثالث تقدیم نماید

رئیس - ماده دویست و پنجاه و هشت:

ماده ۲۵۸ - عرضحال جلب شخص ثالث و رونوشت مدارك و لوايح باید بعد از اطراف دعوی بعلاوه يك نسخه باشد.

رئیس - ماده دویست و پنجاه و نه:

ماده ۲۵۹ - جریان محاکمه در مورد جلب شخص ثالث و مانند جریان محاکمه اصلی است.

رئیس - ماده ۲۶۰ قرائت میشود:

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۲۶۰ - در صورتیکه از موقع تقدیم عرضحال تا جلسه محاکمه که معین شده مدت کافی برای فرستادن عرض حال و سواد مدارك برای اطراف دعوی نباشد مدیر دفتر با اجازه محکمه جلسه محاکمه را تغییر داده و باطراف دعوی ابلاغ مینماید

رئیس - ماده ۲۶۱ قرائت میشود:

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده ۲۶۱ - شخص ثالثی که جلب میشود مدعی علیه محسوب و تمام مقررات راجعه بمدعی علیه در باره او جاری است

رئیس - ماده ۲۶۲ قرائت میشود:

(بشرح آتی خوانده شد)

ماده ۲۶۲ - هرگاه شخص ثالث در موعد مقرر پاسخ نداد یا در روز جلسه حاضر نشد و طرف او درخواست رسیدگی غیابی نکرد طرفی که خواستار جلب شده میتواند در حین جریان محاکمه اصلی یا پس از ختم آن با همان عرضحال که داده است رسیدگی بدعوی را مستقلاً بخواهد

رئیس - ماده ۲۶۳ قرائت میشود:

(اینطور خوانده شد)

ماده ۲۶۳ - قرار رد عرضحال جلب فقط با حکم راجع باصل دعوی قابل استیناف است و در صورتیکه قرار رد مرحله استینافی فسخ شود رسیدگی پس از فسخ قرار با دعوی اصلی در محکمه استینافی بعمل میآید

رئیس - ماده ۲۶۴ خوانده میشود:

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۲۶۴ - مفاد ماده ۲۵۲ در مورد جلب شخص ثالث نیز لازم الرعایه است

رئیس - ماده ۲۶۵ قرائت میشود:

(بشرح آتی خوانده شده)

مبحث هفتم - دعوی متقابل

ماده ۲۶۵ - مدعی علیه حق دارد در مقابل ادعای مدعی اقامه دعوی کند و چنین دعوی را در صورتیکه با دعوی اصلی ناشی از يك منشأ با دعوی نام برده ارتباط کامل داشته باشد دعوی متقابل نامند و بان دعوی در همان محکمه با دعوی اصلی رسیدگی میشود مگر آنکه دعوی متقابل از صلاحیت ذاتی محکمه خارج باشد.

بین دو دعوی وقتی ارتباط کامل موجود است که اتخاذ تصمیم در هر يك مؤثر در دیگری باشد

رئیس - آقای نقابت

نقابت - بنده عرض مفصلی نداشتم فقط در دعوی متقابل سابقاً شرط بود که دعوی تقابل با دعوی اصلی ناشی از يك مبدأ و منشأ باشد و اینجا نوشته شده که علاوه بر اینکه لازم است از يك مبدأ و منشأ باشد با دعوی نام برده نیز ارتباط کامل داشته باشد مقصود از این جمله را استدعا دارم توضیح بفرمائید که رفع اشکال بشود

توقیف شده باشد تعقیب آن بدرخواست کتبی یکی از آنان بعمل می آید .
 رئیس - ماده ۲۷۶ قرائت میشود
 (اینطور خوانده شد)
 ماده ۲۷۶ - تعقیب محاکمه در همان محکمه بعمل می آید که توقیف شده است
 رئیس - ماده ۲۷۷ قرائت می شود
 (اینطور خوانده شد)
 ماده ۲۷۷ - در صورتی که محاکمه بدرخواست اصحاب دعوی توقیف شده و در ظرف یکسال از تاریخ توقیف درخواست تعقیب آن نشود عرض حال باطل است و مدعی می تواند بوسیله عرض حال مجدد تعقیب دعوی را بخواهد .
 رئیس - ماده ۲۷۸ قرائت می شود
 (اینطور خوانده شد)
 ماده ۲۷۸ - در مورد بند ۲ از ماده ۲۷۱ در صورت فوت یا ممنوعیت و کیل محکمه بموکل اطلاع می دهد تا خود برای محاکمه حاضر شود یا کیل دیگر بمحکمه معرفی کند در صورت فوت یکی از اصحاب دعوی بورثه و وصی و ولی یا قیم در صورتی که وارث محجور باشد اطلاع می دهد
 رئیس - ماده ۲۷۹ قرائت میشود
 (اینطور خوانده شد)
 ماده ۲۷۹ - مادام که محاکمه بمرحله صدور حکم نرسیده مدعی می تواند دعوی خود را استرداد کند در این صورت بدرخواست مدعی علیه بتأدیة خسارت مدعی محکوم می شود استرداد دعوی در محاکمات عادی پس از مبادله لوایح و در اختصاری پس از ختم مذاکرات طرفین در موردی ممکن است که یا مدعی علیه راضی باشد و یا مدعی از دعوی

ماده ۲۷۰ - در محاکمات اختصاری اگر مدعی علیه دعوی متقابل را در جلسه محاکمه اقامه نماید مدعی علیه میتواند برای تهیه پاسخ و ادله خود تاخیر جلسه را بخواهد
 رئیس - ماده ۲۷۱ قرائت میشود
 (بشرح ذیل قرائت شد)
 مبحث هشتم - توقیف و تعقیب و بطلان محاکمه و استرداد دعوی
 ماده ۲۷۱ - توقیف محاکمه در موارد ذیل بعمل می آید
 ۱ - رضایت اصحاب دعوی
 ۲ - در صورتیکه یکی از اصحاب دعوی یا وکیل آنان فوت نماید یا محجور شود
 ۳ - در صورتیکه سمت یکی از اصحاب دعوی که بآن سمت داخل در محاکمه شده بود زایل شود
 رئیس - ماده ۲۷۲ قرائت میشود
 (اینطور خوانده شد)
 ماده ۲۷۲ - در مورد بند دوم و سوم ماده فوق اگر محاکمه بمرحله صدور حکم رسیده باشد محکمه می تواند بدرخواست طرف مقابل حکم بدهد
 رئیس - ماده ۲۷۳ قرائت میشود
 (بمضمون ذیل قرائت شد)
 ماده ۲۷۳ - در موقع توقیف یا زندانی شدن یکی از اصحاب دعوی یا عزیمت بمحل مأموریت نظامی یا مأموریت دولتی یا مسافرت ضروری محاکمه توقیف نمیشود ولی محکمه مهلت کافی برای تعیین وکیل بآنان میدهد
 رئیس - ماده ۲۷۴ قرائت میشود
 (اینطور خوانده شد)
 ماده ۲۷۴ - در صورت توقیف محاکمه محکمه می تواند مدعی به را موافق قانون تأمین نماید
 رئیس - ماده ۲۷۵ قرائت میشود
 (بمضمون ذیل خوانده شد)
 ماده ۲۷۵ - هرگاه محکمه برضایت اصحاب دعوی

توقیف شده باشد تعقیب آن بدرخواست کتبی یکی از آنان بعمل می آید .
 رئیس - ماده ۲۸۰ قرائت میشود
 مبحث نهم - درخواست ارائه سند از طرف
 ماده ۲۸۰ - هرگاه یکی از طرفین سندی ابراز کند که در آن سند بسند دیگر رجوع شده و مربوط بمحاکمه باشد طرف مقابل حق دارد ابراز سند دیگر را بخواهد
 رئیس - ماده ۲۸۱ قرائت میشود
 ماده ۲۸۱ - هرگاه سند معینی که مدرک ادعا یا اظهار یکی از طرفین است در نزد طرف دیگر باشد بدرخواست طرف باید آن سند ابراز شود . هرگاه طرف مقابل بوجود سند در نزد خود اعتراف کند ولی از ابراز آن امتناع نماید محکمه می تواند آن را از جمله دلائل مثبت بداند
 رئیس - ماده ۲۸۲ قرائت میشود
 ماده ۲۸۲ - هرگاه یکی از طرفین بدفاتر تجاری طرف دیگر استناد کند دفاتر نامبرده باید در محکمه ابراز شود در صورتی که ابراز دفاتر در محکمه ممکن نباشد محکمه عضوی را مأمور مینماید که با حضور طرفین دفاتر را معاینه و آنچه لازم است خارج نویس نماید
 هیچ تاجری نمی تواند بعد از نداشتن دفتر از ابراز و یا ارائه دفاتر خود امتناع کند مگر اینکه ثابت نماید که دفتر او تلف شده یا دسترسی بآن ندارد
 رئیس - ماده ۲۸۳ قرائت میشود
 ماده ۲۸۳ - هرگاه تاجری که بدفاتر او استناد شده است از ابراز و یا ارائه دفاتر خود امتناع نماید و تلف یا عدم دسترسی بآنها نتواند ثابت کند محکمه میتواند آنرا از ادله مثبت اظهار طرف قرار دهد
 رئیس - ماده ۲۸۴ قرائت میشود
 ماده ۲۸۴ - هرگاه ابراز تمام یا قسمتی از سند یا اظهار علنی مفاد آن در محکمه با منافع یکی از اصحاب دعوی و یا شخص ثالثی منافی بوده و یا برخلاف نظم و یا منافع عمومی باشد حاکم محکمه یا عضو علی البدل بامدی در دفتر

ماده ۲۸۶ - دعوی متقابل بموجب عرض حال اقامه میشود لیکن دعوی تهاثر و صلح و فسخ و رد مدعی به و ابطال آنکه برای دفاع از دعوی اصلی اظهار میشود دعوی متقابل محسوب نبوده و محتاج بعرض حال علیحده نیست
 رئیس - ماده ۲۸۷ قرائت میشود
 (بشرح آتی خوانده شد)
 ماده ۲۸۷ - در صورتیکه ادعای مدعی علیه در مقابل دعوی مدعی متقابل نباشد محکمه بان دعوی علیحده رسیدگی میکند و اگر رسیدگی بدعوی از صلاحیت ذاتی محکمه خارج باشد عدم صلاحیت خود را در رسیدگی نسبت بدعوی متقابل اعلام میدارد .
 رئیس - ماده ۲۸۸ قرائت میشود
 (اینطور خوانده شد)
 ماده ۲۸۸ - اگر دعوی اصلی در محکمه صلاحیه اقامه شده و رسیدگی بدعوی متقابل از صلاحیت محکمه صلاحیه خارج باشد محکمه صلاحیت خود را بدعوی را بمحکمه ابتدائی صلاحیت دار احوال مخطو خواهد نمود .
 رئیس - ماده ۲۶۹ قرائت میشود
 (بشرح آتی قرائت شد)
 ماده ۲۶۹ - عرض حال دعوی متقابل در محاکمات عادی باید در موقع تقدیم اولین لایحه پاسخ نامه مدعی علیه و در محاکمات اختصاری تا اولین جلسه محاکمه داده شود
 رئیس - ماده ۲۷۰ قرائت میشود
 (بشرح ذیل قرائت شد)

توقیف شده باشد تعقیب آن بدرخواست کتبی یکی از آنان بعمل می آید .
 رئیس - ماده ۲۸۰ قرائت میشود
 مبحث نهم - درخواست ارائه سند از طرف
 ماده ۲۸۰ - هرگاه یکی از طرفین سندی ابراز کند که در آن سند بسند دیگر رجوع شده و مربوط بمحاکمه باشد طرف مقابل حق دارد ابراز سند دیگر را بخواهد
 رئیس - ماده ۲۸۱ قرائت میشود
 ماده ۲۸۱ - هرگاه سند معینی که مدرک ادعا یا اظهار یکی از طرفین است در نزد طرف دیگر باشد بدرخواست طرف باید آن سند ابراز شود . هرگاه طرف مقابل بوجود سند در نزد خود اعتراف کند ولی از ابراز آن امتناع نماید محکمه می تواند آن را از جمله دلائل مثبت بداند
 رئیس - ماده ۲۸۲ قرائت میشود
 ماده ۲۸۲ - هرگاه یکی از طرفین بدفاتر تجاری طرف دیگر استناد کند دفاتر نامبرده باید در محکمه ابراز شود در صورتی که ابراز دفاتر در محکمه ممکن نباشد محکمه عضوی را مأمور مینماید که با حضور طرفین دفاتر را معاینه و آنچه لازم است خارج نویس نماید
 هیچ تاجری نمی تواند بعد از نداشتن دفتر از ابراز و یا ارائه دفاتر خود امتناع کند مگر اینکه ثابت نماید که دفتر او تلف شده یا دسترسی بآن ندارد
 رئیس - ماده ۲۸۳ قرائت میشود
 ماده ۲۸۳ - هرگاه تاجری که بدفاتر او استناد شده است از ابراز و یا ارائه دفاتر خود امتناع نماید و تلف یا عدم دسترسی بآنها نتواند ثابت کند محکمه میتواند آنرا از ادله مثبت اظهار طرف قرار دهد
 رئیس - ماده ۲۸۴ قرائت میشود
 ماده ۲۸۴ - هرگاه ابراز تمام یا قسمتی از سند یا اظهار علنی مفاد آن در محکمه با منافع یکی از اصحاب دعوی و یا شخص ثالثی منافی بوده و یا برخلاف نظم و یا منافع عمومی باشد حاکم محکمه یا عضو علی البدل بامدی در دفتر

توقیف شده باشد تعقیب آن بدرخواست کتبی یکی از آنان بعمل می آید .
 رئیس - ماده ۲۸۰ قرائت میشود
 مبحث نهم - درخواست ارائه سند از طرف
 ماده ۲۸۰ - هرگاه یکی از طرفین سندی ابراز کند که در آن سند بسند دیگر رجوع شده و مربوط بمحاکمه باشد طرف مقابل حق دارد ابراز سند دیگر را بخواهد
 رئیس - ماده ۲۸۱ قرائت میشود
 ماده ۲۸۱ - هرگاه سند معینی که مدرک ادعا یا اظهار یکی از طرفین است در نزد طرف دیگر باشد بدرخواست طرف باید آن سند ابراز شود . هرگاه طرف مقابل بوجود سند در نزد خود اعتراف کند ولی از ابراز آن امتناع نماید محکمه می تواند آن را از جمله دلائل مثبت بداند
 رئیس - ماده ۲۸۲ قرائت میشود
 ماده ۲۸۲ - هرگاه یکی از طرفین بدفاتر تجاری طرف دیگر استناد کند دفاتر نامبرده باید در محکمه ابراز شود در صورتی که ابراز دفاتر در محکمه ممکن نباشد محکمه عضوی را مأمور مینماید که با حضور طرفین دفاتر را معاینه و آنچه لازم است خارج نویس نماید
 هیچ تاجری نمی تواند بعد از نداشتن دفتر از ابراز و یا ارائه دفاتر خود امتناع کند مگر اینکه ثابت نماید که دفتر او تلف شده یا دسترسی بآن ندارد
 رئیس - ماده ۲۸۳ قرائت میشود
 ماده ۲۸۳ - هرگاه تاجری که بدفاتر او استناد شده است از ابراز و یا ارائه دفاتر خود امتناع نماید و تلف یا عدم دسترسی بآنها نتواند ثابت کند محکمه میتواند آنرا از ادله مثبت اظهار طرف قرار دهد
 رئیس - ماده ۲۸۴ قرائت میشود
 ماده ۲۸۴ - هرگاه ابراز تمام یا قسمتی از سند یا اظهار علنی مفاد آن در محکمه با منافع یکی از اصحاب دعوی و یا شخص ثالثی منافی بوده و یا برخلاف نظم و یا منافع عمومی باشد حاکم محکمه یا عضو علی البدل بامدی در دفتر

ببینیم چگونه با حضور طرفین یا طرفین آن‌ها را نماینده و فقط آنچه را که لازم و راجع بمورد اختلاف است خارج نویس مینماید.

رئیس - ماده ۲۸۵

ماده ۲۵۸ - هرگاه سند یا اطلاعات دیگری که راجع بمورد نزاع است در ادارات دولتی یا شهرداری است و خواهنده بدرخواست اصحاب دعوی نامه جاداده مربوطه نوشته ارسال رونوشت سند یا اطلاع لازم را با ذکر موعد درخواست میکند. اداره مربوطه مکلف است فوراً درخواست محکمه را انجام دهد مگر این که سند یا اطلاع مورد درخواست با منافع دولت یا شهرداری اصطلاح داشته و یا این که ابراز آن منافی مصالح و انتظامات عمومی باشد که در این صورت اداره مربوطه جواب منفی را با توضیح بمحکمه فرستد. هرگاه تهیه رونوشت اسناد در ادارات مستلزم هزینه باشد بپردازنده هر یک از اصحاب دعوی است که بدرخواست او محکمه سند را از ادارات خواسته است.

رئیس - آقای اوحدی

اوحدی - بنده میخواهم عرض کنم که در مرحله اول لازم است از آقای کمیسیون خودم تشکر کنم که غرض از این در قسمت این مواد دفتراهای لازم را می کنند که دیگر در موقع گذشتن مواد از مجلس آقایان دچار زحمت و توضیحی نمیشوند. در مرحله دوم باید اندک آنرا در برابر عیب تشکر کنم که ایشان هم علاوه بر زحماتی که در تهیه لایحه قانونی متحمل میشوند باینکه نظر دقیقی بدو کمیسیون خودشان موادی را خودشان تهیه کرده و آورده اند اصلاح میکنند و حقیقتاً این یک تکرری است که وزیر باینکه لایحه را که می آورد اشکالی که دارد خودش نصفه میکند و اصلاح میکند. همانطور که آقایان میدانند در این قسمت چندین ماده بود که آن مواد میرساند باینکه محکمه باید تصدیق بدهند به اصحاب دعوی و اصحاب دعوی تصدیق محکمه را ببرند با ادارات دولتی و آنجا نشان بدهند و آنوقت

صندوق مجلس است چه کار کند؟ صندوق مجلس میگوید من نه شهرداری هستم و نه ادارات دولتی و این اطلاعات را نمیتوانم بکنم. هم میگوید که بولی فلانکسی پیش من ندارد و من هم توقیف نمیکم و نه اطلاع میدهم این قسمت را خواستم آقای وزیر عدلیه توضیح بدهند باینکه کلمه (و غیرها) اضافه شود که از قبیل ادارات مجلس و بانکها را هم شامل شود و اگر ادارات مجلس و بانکها را جزء ادارات دولتی میدانند توضیح را خودشان بفرمایند.

وزیر عدلیه - از تمجیدی که آقای اوحدی راجع به شخص بنده فرمودند سپاسگذار هستم و بنده خودم کاری نکرده ام که محتاج تشکر باشد انجام وظیفه تشکر ندارد اگر پیش از وظیفه اش کسی گلایه کرده باشد محتاج تشکر است اما در قسمت اصل ماده و این توضیح البته مقتضی است که در مجلس داده شود برای سابقه که در بعضی قوانین هست این سابقه هم در موقعی پیش آمد که قوانین راجع بدیوان جزا را مینوشتند در باب تعریف مستخدم بعضی محاکم باینکه اشکالاتی کرده بودند که محتاج شدند در قوانین بعد تصریح کنند که کلمه شهر داری و دولتی را تصریح کنند و حتی باینکه کلمه دیگر هم اضافه شده بود بعنوان مملکتی باینکه مملکتی هم اضافه کردند این مملکتی هم البته مصداق زیادی نداشت و منظور فقط برای رفع اشکال محاکم دیوان جزا بود ولی گمان میکنم که اگر باینکه توضیحی در مجلس داده شود در این بکلمه دولتی بهتر از این است که در اینجا باینکه کلمه اضافه شود که البته مصداق زیادی در خارج ندارد مقصود از دولت نظیرمان بآن تعریف است قواء ثلاثه است که مقتنه و قضائیه و مجریه باشد اینجا دولت بمعنای عام کلمه است که شامل ادارات مجلس هم میشود چون اینها هم اداراتی هستند که از صندوق دولت استفاده میکنند و بالاخره مشمول قانون استخدام

کشوری هستند و اگر ما در اینجا نوشته ایم برای ادارات دولتی یا شهرداری البته شهرداری را نمیخواهم تصریح کنیم چون حسابش از حساب دولت جدا است شخصیت حقوقی او هم جدا است ولی دولتی که می گوئیم اعم است منظور از این دولت معنای خاص یعنی ادارات مربوطه بقوه مجریه یا ادارات مربوط به قوه مقتنه نیست در اینجا معنی عامش را بگرفته ایم رئیس - آقای طباطبائی

طباطبائی - عرض میکنم در اینجا مینویسد که هرگاه یکی از اصحاب دعوی استناد به سند یا نوشته کرد که در یکی از ادارات دولتی یا شهرداری بود ولی اراکین از طرف اداره مربوطه مقتضی نبود در اینصورت ادارات مربوطه میتوانند جواب منفی بدهند بنده عرض میکنم اگر آن جوابی که بمحکمه داده می شود منفی بود تکلیف آن محاکم چیست؟ و باینکه موضوع دیگر که خواستم عرض کنم این بود که در توضیحی که آقای وزیر عدلیه در جواب آقای اوحدی فرمودند تکلیف بانکها و شهرداری معین شد ولی تکلیف شرکتها و مؤسسات عمومی در اینجا معین نشد.

رئیس - آقای اوحدی (مخبر کمیسیون قوانین عدلیه) - عرض کنم اگر آماده پیش را ملاحظه فرموده باشید در ماده پیش راجع باینکه شرکتها جزو تجارت هستند در ماده قبل بود که هرگاه بدفتر تجاری استناد شود تجار مجبورند که دفاترشان را بفرستند بمحکمه و اگر دفاتر را نمیشود بفرستند بدفتر معین کرده که از محکمه بکنفر معین میشود که بفرستند بدفترخانه بانکها و شرکتها جزو تجارتخانه هستند و تاجرند و اما در قسمت مجلس شورای ملی همانطور که آقای وزیر عدلیه توضیح فرمودند قوای دولتی است چون دولت بقوه است و در هر صورت قوای دولتی است چون دولت را قانون اساسی معین کرده است که به سه قسمت تقسیم

میشود در تحت نظر اعلیحضرت همایونی و آن عبارتست از هیئت مقننه هیئت قضایه هیئت مجریه و این دولتی که اینجا اسم برده میشود البته مجموع است و ادارات تابعه مجلس هم در حکم آنها هستند و اما اینکه جواب منفی دادند چه میشود هیچ فرض نفرمائید جزء اسناد وزارت خارجه است و صلاح نیست ارائه شود و نمیشود پیروشی بیاورند بر خلاف مصالح است البته اسناد بان سندی ربط است

رئیس - آقای نقابت

نقابت - دفاع آقای مخبر محترم منظور ایشان را از این اشکال رفع نکرد چون اگر تاجر یا یک شرکتی مدئی علیه واقع شود و اسناد بدفتر او بشود باید ابراز کند این صحیح است در قانون تجارت هم هست در اصول محاکمات هم ماده ۷۹ هست ولی اینجا موضوع راجع بانسانی است که مربوط بیک دعوی است که در یکی از شرکتها است فرض کنید که در شرکت سهامی مرکزی که سرمایه آن اکثراً متعلق بدولت است بیک اشنادی است که مورد احتیاج است امروز هم غالباً دعاوی روی دهلوی منقول و دعاوی عادی است اسناد میکنند در محکمه که دلایل ما جزء اسناد شرکت مرکزی است یا در فلان شرکت دیگری است که سرمایه اش اکثراً مال دولت است یا در بانک ملی است محکمه میگوید مطابق این قانون موظفم اگر اسناد شما در ادارات دولتی باشد تصدیق بدهم نه در شرکتها عمومی و مؤسسات عمومی و بنده خیال میکنم اشکال آقا وارد بود و تصور میکنم که توضیح آقای وزیر عدلیه که فرمودند مقصود از ادارات دولتی اعم است منظور میفرمایند که هر جا که سرمایه دولتی اکثراً در آنها است جزء ادارات دولتی است یعنی از حیث سرمایه جزء ادارات دولت محسوب میشود و مشمول این کلمه است توضیح این بود حالا اگر بنده بد فهمیده باشم استدعا میکنم توضیح بیشتری فرمائید

رئیس - ماده ۲۸۹

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۸۹ - هرگاه ادارات نتوانند در موعدی که محکمه معین کرده است اسناد و اطلاعات لازم را بدهند باید در پاسخ محکمه بنویسند که برای چه تاریخ اسناد یا اطلاعات را خواهند داد .

[۴ - تصویب سه فقره مرخصی]

رئیس - سه فقره گزارش کمیسیون عرایض و مرخصی است

(خبر مرخصی آقای مزدهی بشرح ذیل خوانده شد)
آقای مزدهی تقاضای ده روز مرخصی از تاریخ نهم بهمن ماه ۱۳۱۶ نموده اند و کمیسیون عرایض با تقاضای ایشان موافقت نموده اینک گزارش آن عرض میرسد .

رئیس - آقایان موافقین با مرخصی آقای مزدهی قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد .

(خبر مرخصی آقای بوداغیان بترتیب ذیل قرائت شد)

آقای بوداغیان تقاضای بیست و چهار روز مرخصی از تاریخ بیست و ششم آذر ۱۳۱۶ نموده اند و کمیسیون عرایض پانزده روز آن موافقت نموده اینک گزارش آن عرض میرسد .

رئیس - آقایان موافقین با مرخصی آقای بوداغیان قیام فرمایند .

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد

(خبر مرخصی آقای دهستانی بترتیب زیر خوانده شد)
آقای دهستانی برای اسکان عشایر از تاریخ ۲۴ آذر ۱۳۱۶ بیست و نه روز غایب بوده اند و استجازه نموده اند کمیسیون عرایض با هفده روز آن موافقت نموده اینک گزارش آن عرض میرسد .

رئیس - موافقین با مرخصی آقای دهستانی قیام نمایند . (اغلب قیام نمودند) تصویب شد .

[۵ - موقع دستور جلسه بعد ختم جلسه]

رئیس - اگر تصویب میفرمائید جلسه را ختم کنیم (صحیح است) جلسه آتی یکشنبه هفدهم بهمن سه ساعت قبل از ظهر دستور لوائح موجوده (مجلس ده دقیقه پیش از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

مؤید احمدی - عرض کنم بنده تصور میکنم فرمایشی را که میفرمایند موضوع نداشته باشد بنده سند را نمی بینم که در شرکت سهامی امانت بگذارم و بگویم سند من در شرکت سهامی تجارتی است البته اگر یک محکمه نوشت فلان شرکتی که در دفتر شما فلان آدم حساب دارد البته آنها توضیح و جواب میدهند ولی اگر بخواهیم که یکی یکی شرکتها را اداره دولتی حساب کنیم چیز خوبی در نمی آید ممکن است دولت در یک شرکتها سرمایه زیاد دارد در بعضی جاها کم دارد ممکن است در یک جائی سرمایه دولت کم باشد آنرا بنام اداره دولت محسوب داریم که نمیشود .

رئیس - ماده ۲۸۶

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۲۸۶ - هرگاه ابراز اصل سند لازم باشد ادارات بعد از وصول نامه محکمه اصل اسناد را مستقیماً بخود محکمه میفرستند - فرستادن دفاتر امور جاریه بمحکمه لازم نیست مستخرجه از آن دفاتر در صورتی که مصدق بتصدیق اداره باشد کافی است .

رئیس - ماده ۲۸۷

(بمضمون ذیل خوانده شد)

ماده ۲۸۷ - هرگاه یکی از اصحاب دعوی از باب دعوی جنحه و جنایت ادعای خسارت نماید و رجوع به پرونده آن جنحه و جنایت لازم باشد باید پرونده نامبرده بمحکمه که پرونده را خواسته است فرستاده شود .

رئیس - ماده ۲۸۸

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۸۸ - هرگاه یکی از اصحاب دعوی اسناد به پرونده حقوقی دیگری نماید محکمه بدرخواست اسناد کننده تصدیقی باو میدهد که رونوشت موارد اسناد در مدت معینی باو داده شود و در صورت لزوم محکمه میتواند پرونده مورد استناد را خواسته و ملاحظه نماید .